

Patara

AKD007

Korumaya Bağımlı
Aynı (0)



© Erdem Yavaşca

Yüzölçümü : 11872 ha
Boylam : 29,03°D
Enlem : 36,03°K
Koruma Statüleri : Özel çevre koruma bölgesi, doğal sit alanı, arkeolojik sit alanı

Yükseklik : 0 m - 490 m
il(ler) : Muğla, Antalya
ilçe(ler) : Fethiye, Kaş

- **Alanın Tanımı:** ÖDA; Kaş ve Fethiye ilçeleri arasında yer alan Patara kumulu, kumulun doğusundaki Eren Tepesi, Yılan ve Sıçan adaları ile Eşen Çayı'nı çevreleyen Gelemiş Ovası'nın bir kısmını içine alır. Patara Limanı'nda büyük ölçüde sazlıklarla kaplı Gelemiş Gölü bulunur. ÖDA, Eşen Çayı'nın körfezi doldurması sonucu oluşmuştur. Kumsalın etrafı kireçtaşı tepeleriyle çevrilidir. ÖDA'nın kıyı uzunluğu 20 kilometre, kumsal uzunluğu ise 18 kilometredir. Bu kumsal, 1988 yılında denizkaplumbağası (*Caretta caretta*) yuvalama kumsalı ilan edilmiştir.
- **Habitatlar:** ÖDA; kumul bitki örtüsü, ağaçlandırma sahaları, kızılçam (*Pinus brutia*) ormanı, maki toplulukları, Datça hurması (*Phoenix theophrasti*) topluluğu, tatlı su gölü, tuzcul bataklık, bozkır ve tarım alanlarından oluşur. Patara kumsalının bir kısmı kumul hareketlerini ve erozyonu engellemek amacıyla akasya (*Acacia cyanophylla*) ve okaliptüs (*Eucalyptus camaldulensis*) türleriyle ağaçlandırılmış ve bu nedenle doğal bitki örtüsünü büyük ölçüde kaybetmiştir. Datça hurması topluluğu, Patara antik kenti içindedir. Kızılçam ve maki toplulukları alandaki tepeler üzerinde bulunur. Gelemiş Ovası'nın doğusundaki tarım alanlarının arasında bataklıklar bulunur.
- **Türler:** Patara, 18 bitki taksonu için ÖDA kriterlerini sağlamaktadır. Bunlar arasında yer alan *Biarum ditschianum* bitki türü, dünyada sadece bu alanda yaşayan; *Arenaria luschanii*, *Campanula hagielia*, *Iris xanthosperia*, *Limonium effusum* ve *Trigonella cephalotes* ise nesli küresel ölçekte tehlike altında olan türlerdir. ÖDA'nın doğu kıyılarında ve adalar Akdeniz foku (*Monachus monachus*) için önemlidir. Patara kumulları, denizkaplumbağası (*Caretta caretta*) ve yeşil denizkaplumbağasının (*Chelonia mydas*) ürettiği önemli alanlardan biridir. Türkiye'ye endemik bir içsu balık türü olan *Capoeta bergamae* bulunur. Alanda, nesli bölgesel ölçekte tehlike altında olan karagözlü mavi kelebek (*Glaucopsyche alexis*) ve san lekeli zıpzıp (*Thymelicus acteon*) kelebek türleri yaşamaktadır. Nesli küresel ölçekte tehlike altında olan *Onychogomphus assimilis* isimli kuzböceği alandaki önemli türlerden biridir.
- **Alan Kullanımı:** Gelemiş Ovası'nda başta seracılık olmak üzere tarım yapılır. ÖDA'da bulunan

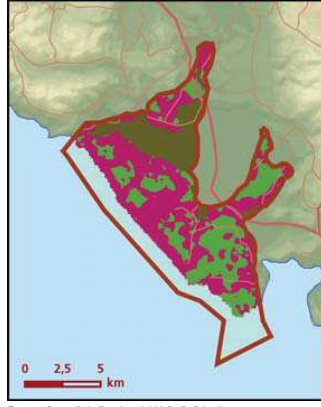
- bazı köylerde ev pansiyonculuğu ve restoran işletmeciliği de yapılır. Son yıllarda turizmde görülen azalma alandaki küçük yatırımcıları olumsuz etkilemiştir.
- **Tehditler:** Alan üzerindeki en ciddi tehdit plansız ve kaçak turizm faaliyetleridir. İnşaatla kullanmak amacıyla, Eşen Çayı yatağından kaçak kum alınmakta ve alan olumsuz yönde etkilenmektedir. Kumsalın doğu ve batı ucundaki günlük turizm faaliyetleri ve safari turları özellikle denizkaplumbağalarının üreme başarısını etkilemektedir. Alandaki bir diğer tehdit su rejimine yapılan müdahalelerdir. Eren Tepesi'nin kuzeyindeki Ova Gölü, 1960'lı yıllarda DSİ tarafından büyük ölçüde kurutulmuş, günümüzde oldukça küçük bir sulak alan haline gelmiştir. Kalan sulak alanın da kurutulmasından endişe edilmektedir. Kumullar üzerindeki ağaçlandırma çalışmaları sonucunda, yabancı türler doğal bitki örtüsünü baskı altında tutmaktadır ve yayılmaktadır. Ağaçlandırma aynı zamanda, kumul erozyonuna yol açmıştır. Bu erozyon nedeniyle denizkaplumbağası yuvaları su altında kalmaktadır.
- **Koruma Çalışmaları:** Bölgedeki arkeolojik kazı çalışmaları nedeniyle koruma çalışmaları yapılmaktadır. Bunun yanı sıra WWF Türkiye, Patara'yı da kapsayan Likya Kıyıları çalışması sonucunda bölge için bir eylem planı geliştirmiştir.

■ **Yerel İlgili Sahipleri**
Kaş Kaymakamlığı; Fethiye Kaymakamlığı; Karadere Belediyesi; Kumluca Belediyesi; Ova Belediyesi; Gelemiş Köyü Muhtarlığı; Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı; Çevre ve Orman Bakanlığı; Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü; Akdeniz Üniversitesi Arkeoloji Bölümü; WWF Türkiye; Patara Kültür, Turizm ve Dayanışma Derneği; Kaş Turizm ve Tanıtma Derneği; TURMEPA Kaş Temsilciliği.

■ **Başak Avcıoğlu**









Patara önemli doğa alanı topografya haritası



Patara önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası



Ak kumkuşu (*Calidris alba*) © Özden Sağlam

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Allium callimischon</i> ssp. <i>haemostictum</i>	0	0	-	VU	Var	B1, B2
<i>Allium sandrasicum</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Arenaria luschanii</i>	I	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Aristolochia poluninii</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Ballota pseudodictamnus</i> ssp. <i>lycia</i>	I	0	-	NT	Var	B2
<i>Biarum ditschianum</i>	I	I	-	EN	Var	A1, A2
<i>Bupleurum anatolicum</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Campanula hagielia</i>	I	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Centaurea austro-anatolica</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Iris xanthospuria</i>	I	0	-	VU	Var	A1
<i>Limonium effusum</i>	I	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Phoenix theophrasti</i>	0	0	NT	EN	Var	A2, B1
<i>Quercus aucheri</i>	I	0	NT	NT	Var	A2
<i>Sideritis albiflora</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Trigonella carica</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Trigonella cephalotes</i>	I	0	-	VU	Var	A1
<i>Trigonella lycica</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Verbascum caricense</i>	I	0	-	NT	Var	A2
 <i>Monachus monachus</i>	0	0	CR	(CR)	Var	A1, C1
<i>Monachus monachus</i> - Doğu Akdeniz	0	0	CR	(CR)	Var	B1, C1
 <i>Caretta caretta</i>	0	0	EN	(EN)	52-93 yuva	A1, C1
<i>Caretta caretta</i> - Akdeniz	0	0	EN	(EN)	52-93 yuva	B1, B3, C1
<i>Chelonia mydas</i>	0	0	EN	(CR)	2 yuva	A1, C1
<i>Chelonia mydas</i> - Akdeniz	0	0	EN	(CR)	2 yuva	B1, C1
<i>Montivipera xanthina</i>	0	0	CR	LC	Var	A1, C1
<i>Trionyx triunguis</i> - Doğu Akdeniz	0	0	CR	CR	Var	B1, C1
 <i>Capoeta bergamae</i>	I	0	-	VU	Var	A1, C1
 <i>Glaucopsyche alexis</i> - Anadolu	0	0	-	VU	Var	B1
<i>Thymelicus acteon</i> - Anadolu	0	0	-	VU	Var	B1
 <i>Coenagrion ornatum</i>	0	0	-	-	Var	C1
<i>Onychogomphus assimilis</i>	0	0	VU	VU	Var	A1, C1